

STOJAMOJO LIETUVIŲ KALBOS PATIKRINIMO Į KLAIPĖDOS VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJOS AKADEMINES KLASES PROGRAMA

Bendrosios nuostatos

1. Patikrinimo paskirtis – išsiaiškinti stojančiųjų į Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnaziją mokinių žinių ir gebėjimų lygį, atrinkti mokinius, turinčius akademinį gebėjimų mokytis pagal BP nurodytą aukštesnįjį pasiekimų lygmenį.
2. Stojamojo testo programa sudaryta remiantis Lietuvių gimtosios kalbos pagrindinio ugdymo bendrosios programos mokinių pasiekimų ir ugdymo gairėmis, turinio apimtimi, vertinimu 5–6, 7–8 klasėse.
3. Testas – dviejų dalių. Pirmoje dalyje atliekamos literatūros pažinimo ir teksto suvokimo užduotys, antroje – kalbos pažinimo ir vartojimo užduotys. Lietuvių kalbos stojamojo testo trukmė – 60 minučių.
4. Testu bus tikrinama 30 procentų programoje nurodytų žinių ir gebėjimų.

Stojančiųjų į akademines klases gebėjimai

5. Skaitymo, literatūros (kultūros) pažinimo turinys:

- 5.1. Teksto tema, problema, konfliktas, pagrindinė mintis. Aiškiai tekstuose teigiamų visuotinių vertybių atpažinimas.
- 5.2. Grožinio kūrinio pasakotojo ir veikėjo reiškiamų požiūrių atpažinimas.
- 5.3. Esminės literatūros rūšys ir kai kurių žanrų (apsakymo (novelės), romano, poemos, baladės, tragedijos, dramos, komedijos) požymiai ir gebėjimas juos atpažinti.
- 5.4. Autorius, pasakotojas, lyrinis Aš.
- 5.5. Meninių raiškos priemonių atpažinimas tekste, gebėjimas paaiškinti jų paskirtį ir prasmę.
- 5.6. Pasakotojas, pasakojimo perspektyva (pasakojimas pirmuoju ir trečiuoju asmeniu), pasakotojo pozicija (požiūris, vertinimas).

6. Kalbos pažinimas:

- 6.1. Fonetika ir akcentologija: ilgieji, trumpieji balsiai, skardieji ir duslieji priebalsiai, dvibalsiai ir mišrieji dvigarsiai, priebalsių supanašėjimo rūšys, priebalsio j rašyba ir tarimas.
- 6.2. Leksika: tiesioginė ir perkeltinė reikšmė, daugiareikšmiai žodžiai. Sinonimai, antonimai, homonimai, frazeologizmai. Archaizmai, naujadarai, terminai. Leksikos normų pažeidimai (semantizmai, barbarizmai).
- 6.3. Morfologija: daiktavardis, būdvardis, veiksmažodis,rieveiksmis (būdo, laiko, vietos), prielinksnis, jungtukas, jaustukas, ištiktukas, daiktavardžio, būdvardžio, veiksmažodžio gramatiniai požymiai. Linksnų (ir įvardžiuotinių formų), asmenų galūnių, veiksmažodžio laikų ir nuosakų priesagų bei galūnių,rieveiksmių (būdo ir laiko, vietos) priesagų, laipsnių priesagų rašyba. Taisyklingas prielinksnių *pas, per, į, ant* vartojimas. Žodžių sandara ir daryba. Nosinių balsių žodžių šaknyse rašyba. Pagrindinių nagrinėjamų kalbos dalių priesagų reikšmės, vartojimas ir rašyba (*-elis, -ėlis, -esys, -enybė, -iava, -ykla, -ymas, -imas, -yba, -uotas, -otas, -inis, -ingas, -iškas*). Pagrindinių nagrinėjamų kalbos dalių priešdėlių reikšmės, vartojimas ir rašyba (*sq-, į-, apy-*).
- 6.4. Sintaksė: sudėtingesnės raiškos veiksniai ir tariniai. Antrininkes sakinio dalių: papildinio, aplinkybių (vietos, laiko, būdo, priežasties, tikslo, sąlygos; tikslinamosios ir išplėstinės), pažyminių (derinamųjų, nederinamųjų, priedėlių, išplėstinių) atpažinimas ir vartojimas. Vienarūšių sakinio dalių su apibendrinamaisiais žodžiais, derinamųjų ir išplėstinių pažyminių, priedėlių, tikslinamųjų aplinkybių, įterpinių, kreipinio (kreipinys su pažymimaisiais žodžiais) skyryba. Tiesioginės kalbos

skryba (pateikiami atvejai, kai į veikėjo žodžius įsiterpia autoriaus žodžiai). Taisyklingas žodžių junginių (*atstovauti kam?, atitikti ką? atsisakyti, atsirasti ko? domėtis kuo?, prisitaikyti prie ko?, turtingas ko?*) vartojimas. Netinkamos sakinių siejimo priemonės (*gi, daug ir daug, labai ir labai, syki, vietoj to, kad*).

Baigiamosios nuostatos

7. Per lietuvių kalbos stojamąjį testą bus tikrinamos žinios ir gebėjimai, atitinkantys BP vertinimo dalies skyriaus aukštesniojo pasiekimų lygio reikalavimus.